

Elfizetési árak:

Egész évre 10.- frt
Félévre 5.-
Negyedévre 2.50
Egy óra 1.-
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kiadóhivatal:

Főpiacz, a várca-
szal szomben.

Hirdetések:

Egy hasábos petű
soronkint 6 krajával
számítatnak.

Meghívó

a szabadelvü-párt által a *Bika-*
szálló földszinti termébe folyó
évi **december hó 21-én délelőtt 11**
órákor megtartandó fontos gyűlésre.
Tárgy: az általános politikai hely-
zet megbeszélése s ezzel kapeso-
latos intéző bizottsági előterjesztés
felett harározat hozatal.

Debreczen, 1898. decz. 18.

Lengyel Imre
pártelnök.

Harangok kongása.

Debreczen, december 20.

Kongasd, kongasd a nagy
harangot jó ellenzék! Nagy szük-
ség van a kongatásra. Hadd tudja
meg a világ, hogy tűz van az
országban, nagy tűz, melyet ti
gyújtottatok a nemzet alkotmánya
alá. Verjétek hát félre a haran-
gokat, hadd féljen munkátoctól
az ország, melynek békéjének
lángba borítása *a ti evangéliumotok*.
Legalább meglátja a nemzet, hogy
önfiai hamvasztják el dicsőségét,
pusztítják virágait és fejszével for-
golódnak gyökere körül. Látni

fogja a nemzet azt, hogy ma a sze-
mélyek ádáz harcza folyik a poli-
tikai küzdőtéren és látva ezt elfor-
dul tőletek, mert *szereti életét*.

Kongasd, kongasd a nagy
harangot jó ellenzék, de ne hidd
valahogyan, hogy e nemzet kon-
gatásodra felriad. Vaklármanak
ma már nem ül fel az ország.
Erőlködésedet megmosolyogja és
tüzet kiáltó szavadat nem hall-
gatja. Nem fél a tüztől, hiszen
nincs abban hamvasztó erő, se
világosság. Legfeljebb titeket von
be kísérteties fényvel, hogy e
nemzet annál inkább megriadjon
politikátoctól.

Vészkiáltásokra nem moz-
dul meg az ország. A veszedelmet
ti látjátok csak, kik álmaitek
világában éltek. A nemzet zöme
munkálkodik és nem ér rá telje-
sülhetetlen álmok szövésére.

Aki sárgaságban szenved, —
mindent sárgának lát. Aki súlyos
beteg, annak az is vigasztalás, ha
mást betegnek gondol. Akinek a
háza leég, öröklött vagy szerzett
birtoka elpusztul, emberi gyön-
geségből örül, ha mást is le-
verve lát.

Igy az ellenzék. Kártyaváru-
kat ledönti a haladókor szelleme,

a szabadelvüség erős áramlata. A
régi birtok gazda nélkül pusztul
s avar veri fel az udvart, hol
régente nagynevű férfiak álltak
őrt a nemzeti kincsek felett. Beteg
az ellenzék s mint önfiat megevő
Szaturnusz — maga pusztítja ed-
digi élete eredményeit. Régi di-
csősége elhamvadt s bukásában
szeretné látni a szabadelvüpart
bomlását is.

Ámde a szabadelvüpart élén
Bánffy báróval feltartóztathatlanul
halad előre. Előttük becsesebb az
ország jövője az érzelmi motivu-
moknál. A hazaszeretet erős vért-
jével felfegyverkezve bátran néz-
nek az ellenzék szemébe és a
méltatlanságok tüzeiben erőt ad-
nak az a tudat, hogy a nemzet
óriási többsége helyesli politi-
kájukat.

A nemzet helyeslő szava
pedig akarata a nemzetnek. —
Egy nemzet akaratának okvetle-
nül teljesülni kell. A nemzet
akarata a legjobb kezekben látja
sorsát és elítéli az ellenzék poli-
tikáját, — mely rombolni akar
a nagy fáradtsággal alkotott vo-
nalakon.

Kongasd, kongasd a nagy
harangot jó ellenzék! Nagy szük-

TÁRCZA.

Gugorázás.

Írta: Tömörkény István.

Jó ideig kis víz volt a folyóban s
most, hogy valamennyire mégis meg-
dagadt, azonnal kezdődik a hajók járasa-
kelése. Sietni kell ilyenkor, mert a víz
csalpa nagyon s im. ha pár araszszal
alább száll, minden élet megakad rajta.
Itt volna hát ez a hajó is, a mit föl kel-
lene huzatni valamelyik uradalmi part
alá, hogy ott majd búzával rakodna. —
Erre már régen vár mindenki: az is, aki
rakodná a búzát, a hajósgazda is, a ki
szállítaná, a hajós-legények is, a kik a
hajón lennének, a zsákolók is, a kik a
buzát hordanák, az öreg zsidó ágens is,
a kinek egész élete a parti mázsánál
telik el, továbbá Stévéék is, a ráczok, kik
nélkül semmit nem ér az egész dolog. Ok
majd oly hatalmasak, mint a víz.

Stévéék az első hirre, hogy mehet már
nemsokára a folyón rendesen a hajó, oda-
hagyták a kis szerb falukat és itt pipálnak
pár napja a parton. Várják a jó szerencsét,
míg lovaik, a sok sovány macskaló a tulsó
oldalon keresgél némi harapnivaló zsom-
békos füvet a fővényben. Ezek nélkül nem
indulhat hajó fölfelé, mert az már ugy
van berendezve, hogy a magyar hajókat

szerb emberek lovai huzzák a nagy alati-
ságnál fogva. Negyon egyszerű ez és ér-
tik az ilyesmit Stévéék. Ha azt kiáltják
nekik: Hó! akkor megállnak, ha pedig
Haó! a kormányos, akkor megindulnak.
Ez tisztán az ő mesterségük, meg a lo-
vaiké, amelynél rosszabb foglalkozás talán
már nincs is a világon. Azért szokás
mondani a rendkívüli nehézsorsu em-
berre: olyan az élete, mint a hajó-
huzólóé.

Stévéék hát állnak a parton és
örömmel szemlélik, hogy jön már a hajó-
gazda feléjük. Jön is és előadja a dol-
gát, Stéva hallgatja az egészet, a fejében
mindent összeszámál és azt mondja:

— Negyvenkét forint.

A gazda erre szó nélkül sarkon
fordul és elmegy. Stévo pedig újból neki-
fordul a partkorlátnak és pipál. Egymás-
sal beszélni kezdenek, azaz, hogy kázsél-
nak, mert szerbül megy a beszéd, mivel-
hogy abból nem ért más meg semmit.
Nem igen szokás szerbül tudni, leg-
följebb némely vasáros vagy szövetet
áruoló boltos tart olyan legényt, aki rácz
menyecskéekkel el tudjon kacsalódni, ha
hús-sütésre való serpenyőt vagy pedig
tarka selyemkendőt vásárolnak (már csak
inkább kendőt, mint serpenyőt). Másként
nem szokás ezt a nyelvet ismerni, pedig
csak egy fertályóra járásra laknak a tulsó
parton a ráczok. Stévéék hát kázsélnak

és igen erősködnek, hogy nem engednek
a negyvenkét forintból semmit, a mi a
gazdára nézve igen szomorú világot je-
lentene.

De azért jó, ha van gőzhajó-társaság
és a gőzhajós-társaságnak egy kormányosa
meg épen a parton, az aranykoronás kék
sapkával a fején. A gazda ahhoz csatla-
kozik és beszélget vele. Mindenféle közön-
séges dolgokról beszélnek, talán éppen
arról, hogy hol kellene összeolmoztatni
a kormányos pipáját, amely éppen eltört
a héten. De Stévéék mindezt nem hall-
ják, ők csak látják a beszélgetést és most
már meg vannak ijedve nagyon. Hát
gőzössel akarja bizonyosan huzatni a
hajóját a gazda. Nézd el, nézd, hát akkor
miből élnek? A lovaeskák a tulsó parton
mit fognak huzni? És miből telik kenyér
a csikos tarisznyákba és miből vesz a
májkó otthon magának tarka selyemken-
dőt? Nagy ijedelem ez és Stévéék most
már annyira kázsélnak, hogy alighanem
maguk sem értik egymást. Idő multán
újból elhalad előttük a gazda és odavető-
leg mondja:

— Hát huszonnyolezat adok, Stévo.

— No — kap a szón Stévo — har-
minez lögyön az, gazda, aztán éjjel is
mögünk, ahogy a lovak csak birják...

Stévo nyújtja a kezét, a gazda bele-
csap. Az alku meg van kötve és Stévéék
most már sokkal vidámabban tekintet-

Rum, Tea, Cognac, Pezsgő,
Szilvórium, Borovicska leg-
jobb minőségben,

Asztali bor
1 liter üveggel 40 krajczár.

DEUTSCH LAJOS
előbb **VARGA LAJOS**
fűszerkereskedésében, Főpiaz 38. sz.

ség van a kongatásra! Hadd tudja meg a világ, hogy tűz van az országban, melyet te gyújtottál a nemzet alkotmánya alá. — Verjétek hát félre a harangot, de rémes kondulására jusson eszetekbe, hogy az alkotmány olyan, mint Mózes csipke-bokra, ha ég is szenvedélyetek tüzeiben, — nem ég el soha, mert a nemzet nagy többségének alkotmány tisztelete meg tud küzdeni azon lángokkal, melyekben se hamvasztó erő, se világosság nincs!

Kongasd, kongasd jó ellenzék a nagy harangot! Ugy is közel van élted alkonya. Legalább lesz, a mi elkísér nyugvóhelyedre!

Koncz Ákos.

— **Naditanács a király elnöklésével.** Tegnap délelőtt 11 órakor Bécsben a király elnöklésével katonai konferencia volt, amely két órán át tartott. A konferencián résztvettek: Krihammer közös hadügyminiszter, báró Beck vezérkari főnök, továbbá Windischgrätz berezeg, Reinländer és Waldstätten taborszernagyok.

— **Képviselőválasztási mozgalom.** Besztercebányán a szabadelvű párt dr. Schmidt József államtitkárt jelölte a meghalt Halassy Gyula helyébe képviselőnek.

— **Az osztrák viszonyok.** A kiegyezési provizórium életbeléptetése után Bécsben különben is nagy és beható fordulatok várhatóak az egyes pártkötelékekben és a többség jövődjének alakulásában.

— **A függetlenségi párt kiáltványa.** A függetlenségi párt előre jelzett kiáltványa „Szózat a nemzethez” címmel s Polgár-

társak! kezdéssel tegnap jelent meg. A manifesztum rengeteg hosszan foglalkozik a politikai és gazdasági helyzettel. Bizonyítja, hogy az alkotmány veszélyben van és mentegeti az ellenzék magatartását és az obstrukciót. Szerecsent mosdat kevés szerencsével.

Országgyűlés.

Budapest, december 19.

Ugy hírlett, hogy a szombati ülésre berendezett felháborodási vihart a szövetkezett hadak áthelyezték mára. A terminusra tomboló vihar reménye hatalmas közönséget vonzott a karzatra.

Konstatálni kell azonban, hogy a folyosón a hangulat nem mutatkozott valami hareziasnak és mikor Madarász József elnök becsengeti a törvényhozást, a terem képe korántsem olyan zsufolt, mint például tegnapelőtt volt.

Az érdeklődés sugarai most is az öreg Madarász fehér feje felé szállanak: az öreg ur pedig most már teljes otthonossággal trónol a bordó-vörös függönyök alatt. Ismeri az eszközeit és járatosan kezeli a különböző esöngettyüket.

Baj nélkül át is esett a bevezető pontokon. Kijelölte a jegyzőket, előterjesztette az irományokat.

— És most következik a napirend, — jelenti az öreg ur.

— Kossuth Ferenc! — hívja mohón Rakovszky jegyző.

— De hát mihez szól — enyelegnek balról.

— Az elnökválasztás ügyének megállapítása a napirend, — jelenti Madarász József, — a melyre nézve ajánlom, hogy azt a megállapodás létesülése utáni első hétköznapon ejtse meg a Ház.

— Helyes, hangzik minden oldalon és most már Kossuth Ferenc is tudja, hogy mihez szóljon. Meglehetősen esőndben hallgatták, a hogy azonban ideges volt. Allandóan halljukozott. Szalay Károly egyszerre átkiáltott a jobboldalra.

— Ne konferenciáskodjanak:

A cifra szó kissé meglepte a Házat, ám a jobboldal erősen tiltakozott a rendezés vádjá ellen.

— Önök zavarják a szónokukat! — kiáltották vissza.

Csend lett, a mire Kossuth Ferenc kijelentette, hogy nincs szándéka megakadályozni az elnökség betöltését, de neki feltételei vannak. Elő is adta ezeket a feltételeket:

— Legyen az elnök pártatlan . . .

— Helyes! — zugott erősen a jobboldalon.

— Ne álljon egy párt szolgálatában.

— Helyes! — dörög még erősebben a jobboldal.

— Kezelje törvénytörően a házszabályokat . . .

— Helyes! harsan fel harmadszor is a jobboldal.

A balmező különös helyzetbe jutott és úgy látszik Kossuth Ferenc is szükségét érezte, hogy valami olyat mondjon, a mi csak balról tetszik. A kérése indokolását fogalmazta tehát úgy, hogy ahhoz a jobboldal hozzá ne járulhasson. Azt hozta indokul az indítványához, hogy az alkotmány ellen támadás készül.

Utánna felállt Pulszky Ágoston, hogy válaszoljon Kossuth beszédére.

— Teljesen méltányolom — kezdte Pulszky — azt a kívánságot, hogy a Ház elnöke a szabályokat igazságosan kezelje. Azt hiszem, ez oly természetes dolog, hogy külön határozattal kérni nem szükséges, mert kétségtelen, hogy az elnök úgy fog élni a házszabályokkal, mint azok írva vannak . . .

— Ugy kezelje, a hogy Szilágyi kezelte! kiáltják balról.

— Bocsanat — mondja Pulszky — a legnagyobb sértés volna azzal vádolni a Ház tiszteletreméltó volt elnökét, hogy ő másként kezelte a szabályokat.

Polónyi Géza úgy érezte, hogy most — kiütött a szabadság. Lehet közbekiáltani, a mennyi jól esik.

Csalódott azonban.

Megrázta keményen a csengettyűt agg Madarász József.

nek át a tulsó part felé, ahol a száraz, sárgára aszott zombékok között a harapni való füvet tapossák a lovak.

Hej, de másformán volt ez régente. A gazdák nem alkudoztak, Stévéék nem ácsorogtak a parton s a hajók nem hevertek hónapok óta dologtalanul. Még csak úgy tizenöt év előtt is mint nyüzsgött a folyó. Bögőshajó, buzashajó, dereglye, luntra egymással keveredett, horvát hajó, szerbiány hajó jött s jöttek a sekélyes vizen a könnyűjárású marosi buresellák. Már alighanem csak úgy van ezekből, mely ha ivásárokra szokott jönni s egy nap alatt ér ide Makó alá. Rá is van festve a falára neve: Futár. Biz az nem futár pedig, mert lassan jár, de nem is szerették a nagy sietséget a régi időben az emberek. Lomhán csináltak mindent, de mindig csináltak valamit. Ma minden sebesen megy, egy hétre volódolgot elvégeznek negyvennyolc óra alatt s a többi napra aztán semmi sem marad. A hogy a vasut megette a szekeres fuvart, a gőzös eszi apránként a kishajóst. Pedig micsoda forgalmakat csináltak ezek. A ki így látja a vizen feküdni ezeket a nagy lusta hajótesteket, amiket lovakkal vonszoltatnak előre-hátra, el sem hinné, hogy még csak nem is olyan régen Fiumével állottak összeköttetésben. A szegedi nagy sóház nemcsak az egész Alföldre adta a sót, de még Horvátországra is. Kocsin pedig csak olyan városok jöttek érte, amelynek vize nem volt. A többinek hajón vitték a kősót s így jártak el a

szegedi hajók Horvátországba. Onnan pedig hozták az olyan árut, amit idegen világokból szállítottak tengeri gályák a fiúmei partra. Fölmentek a horvát vizeken, ameddig csak lehetett, ami nem is különös, mert egyméteres vízben már nagyon vigán jár a hajó. Azért ilyen szélesek és idomtalanok. Azt lehetne gondolni, hogy ostobaságból van ez így, pedig dehogyan: ésből, hogy széles teste ne sokat merüljön a teherrel. Így járt aztán mindenfelé: vitte a kősót, hozta a ciztromot, kávé és a spanyol nádat, mely utóbbiból igen sokat fogyasztottak még akkoriban az iskolák és a kocsisok. Gyerek koromban nem is volt valamirevaló kocsis, akinek nem volt fiúmei az ostor-nyele.

— Biz úgy, — mondta egy öreg hajós a minap — odáig jártunk, hogy a tengörrel kereskedtünk. Munk fölmögtünk a Dráván, ameddig csak lehetett, a horvátok mög odahozták kocsin a portékát a tengörpartrul. Valami hírs jó utjuk volt azoknak akkor, úgy hívták, hogy kalorina.

A Karolina ut ez, a mely Portorénél éri a tengert. Ma is meg van, de már a tiszai hajóknak nincs abból semmi hasznuk. Már a Erávára szegedi hajó nagy ritkán megy, — esetleg néhány kisebb luntra, — a mely a zátonyokon kavicsosul rakodik. Nincs mit vinni, de nincs is mit hozni. Mindent a vasut hoz már, a kalorinán legfőljebb csak marhát hajtának egyik faluból a másikba. Urrá lett a vasbika, ez a furesa állatt, a mely szemet eszik és vizet iszik rá. Ezzel

mérközni lehetetlen, mert sebes marha, olesó marha. A mi hozni való van, mind ő hozza és kis pénzen viszi. Azelőtt akár pénzegységnek lehetett volna venni itt a narancsot, olyan bizonyos volt, hogy egy narancs: egy hatos. Az almát meg árulták három hatosért egy vékával, de úgy se igen vették.

Ma meg a ki ésszel élő ember, temett almából nem is hagy télire (legfőljebb karácsonyfáralót a gyerekeknek.) Mert az almát megveszik öt hat krajczárért darabonként, a narancs darabja pedig téli időben is négy krajczár. A vas bika ilyen, szinte alig hihető felfordulásokkal sokkal jobb lába van neki, mint a Stévé lovainak.

Ugyanazért van most is vizi hajózás, de nem az, a mi a régi. A kishajós mestersége tűnőben van és haldoklik, bár néhol élesztgetik, de már nem bír a nagyhajóssal. Ambátor, ha birna is, a dolog vége mégis csak az, hogy idő múltán a nagy csuka megeszi a kis csukát.

Van úgy így vontatás közben, hogy Stévé lovainak akarva, nem akarva, pihenésük akad. Nincs például a parton olyan hely, a hol huzhatnának. Például a part moesaras, vagy agyagos, vagy meredek. Máshol ismét szirtes. Más esetben van néhol oly ereje a víznek, hogy az árral semmi módon sem bírnak. Ismét más eset, hogy oly messze van a part attól a mély víztől, a hol a hajót a kormányos eresztetheti, hogy a távolságot nem futja vontató kötél. Ilyen különféle

janak:
epte a Házat,
ozott a rend-
önökukat! —

suth Ferencz
éka megaka-
sót, de neki
ita ezeket a

rtatlan...
ösen a jobb-

szolgálatában.
ég erősebben

en a házszá-
harmadszor

yzetbe jutott
enez is szük-
yat mondjon,
kérese indo-
hogy ahhoz

hasson. Azt
oz, hogy az
szül.

xy Agoston,
szédere.

— kezdette
hogy a Ház
osan kezelje.

dolog, hogy
n szükséges,
nök úgy fog
azok irva

Szilágyi ke-

Pulszky —
zzal vádolni
lnökét, hogy

kat.
e, hogy most
et közbeki-

esengettyüt

bes marha,
ó van, mind

szü. Azelőtt
volna venni

os volt, hogy
almát meg

vékával, de

ember, ter-
lire (legfö-
yerekeknek.)

ot hat kraj-
nes darabja

czár. A vas
elforduláso-
ki, mint a

vizi hajó-
A kishajós
haldoklik,

nem bír a
birna is, a
gy idő mul-
kis csukát.

özben, hogy
akarva, pi-

a parton
k. Például a

vagy mere-
ás esetben

hogy az
nak. Ismét

an a part
hajót a kor-
távolságot

n különféle

— Nem türöm — mondotta az öreg ur — hogy itt a szólásszabadság szent-sége megsértessék. A mig én ülök e széken, e Házban mindenkit ki kell hallgatni.

— Éljen! Éljen! zug viharosan jobbról, mig Szalay Károly teljes méltatlankodással a következő államférfiui kijelentést tette:

— A közbeszélés joga is a szólásszabadságon alapul!

Polónyi azonban elcsendesedett és Pulszky Agost most már sorra vette Kossuth sérelmeit. A Tisza Kálmán-féle javaslatról volt szó.

— Nagyon sajtáságos dolog, — mondotta, — hogy itt az elnökválasztás kérdésének keretében tárgyalnak egy törvényjavaslatot, a mely — még be nincs nyujtva.

— De aláírták! — harsogja Sima Ferencz.

Az ellenzéki pártok sokkal sűrűbben élnek az ilyen aláírásokkal. . .

— De ez alkotmány-sértés! — szavalja a Madrász Imre.

— Nincs ebben semmi alkotmány-sértés — válaszolja Pulszky és bizony bevallják, hogy ez a vád csak kifelé, a gyengébbek számára fogalmazódott. . .

A jobboldali zajos tetszése között fejezte be beszédét Pulszky Agoston. Személyes kérdésben egy rövid eszmecsere támadt most Kossuth és Pulszky között — a Kardos Kálmán személye körül — a kit Pulszky Kossuthnak az ellen a vádjá ellen vett védelmébe, mintha igaztalanul kezelte volna a házszabályokat.

Apponyi Albert gróf indokolta meg ezután: miért tetszik neki a Kossuth Ferencz határozati javaslata. Szemrehányást tett a jobboldalnak, a miért Szilágyinak csak külsőleg adta meg tisztelő elismerését, azután haragosan támadta a Tisza-féle javaslatot, a mely szerinte a parlamentet egyszerű formássággá devalválja. Hamarosan a — kiegyezésnél tartott azonban a nemzeti párt vezére. A beszédnek ezt a részét először Jászberényben mondotta el a nemes gróf, de kifejtette már a Házban is. Hivatkozott arra a *küzdelemre* is, a melyet az ellenzék a *napirend* vita

folyamán megvívott. Általában igen változatos volt ez a beszéd. Foglalkozott a Tisza Kálmán-féle javaslattal, a kiegyezéssel, választásokkal, a miniszterelnök aradi levelével és mindezek kapcsán arra a konkluzióra jutott, hogy a *jobboldal csinálja a forradalmat*. A Tisza-féle javaslattal foglalkozott azonban legbővebben. Hogy hatásosabb lehessen hasonlatokért és képekért elfáradt olyan mezőkre is, a melyeket ezelőtt nem igen látogatott.

A leglelkesebb hallgatója Sima Ferencz volt, a ki ma azzal mulattatta magát, hogy minden tíz perczen odamutatott a kilépettek csoportjára és átkiáltott a jobboldalra:

— Ezeket nézzék!

A tiszteletnek ez a sajátos nyilvánulása láthatólag nem valami túlaradó örömet keltett a disszidenseknél.

Egy jól félórát itélkezvén Apponyi Albert gróf a Tisza-féle javaslat felett, a mely még nincs is a ház előtt, keményen fordult a szabadelvűpárt ellen, a mely bírói jogot gyakorol még mielőtt itélkezésének objektuma előtte volna.

— A mit a jobboldal tesz, az a parlamenti forradalom! — dörögte zordonan a nemes gróf, a mire tapsoltak a szövetséges mezők, a melyeket a beszéd folyamán szeretettel támogattak a disszidensek, főként *Andrássy Tivadar* gróf és *Emmer Kornél* is.

Egyszerre azonban kelletlen mozdulatlanságba merült a kisdéd tábor, ez akkor történt, mikor Apponyi gróf az obstrukcióról szólott és kijelentette, hogy az obstrukció legbeesesebb s szövetségesei a kormány részéről jönnek. Nem a disszidenseket értette, hanem a sérelmeket, de a kilépetteknek mégis rossz kedvük lett egyszerre.

Félegyre járt az idő, a mikor a jobboldalon hirtelen nagy éljenzés hangzott fel.

A balmezőt elfogta az ingerültség.

— Most éljeneznek! Kitéljeneznek? Micsoda demonstráció ez?

Felugráltak a bajnokok, de menten derültségbe, majd itt is tapsba, éljenzésbe olvadt a szenzáció.

Mert a kit éljeneztek, az Zichy Jenő gróf volt, a ki a jobboldali ajtón jött be a terembe, megtérvén szerencsésen Ázsiából.

Nagyon megéljenezték a gróft, akit egész csoport sietett üdvözölni, a mig le nem telepedett a helyére, a kereskedelmi miniszter széke mögé.

Ezt a szenzációt azonban hamar követte a második.

Apponyi Albert gróf ugyanis a beszéde végén egyszerre a többség felé fordult és emelt hangon jelentette ki:

— A mit a Tisza féle javaslatban terveznek, az forradalmi lépés. Álljanak el e lépéstől és tegyék így lehetővé a nyugodt kibontakozást.

Ezzel leült.

Óriási mozgalom támadt. A nemzeti párt tapsolt, éljenzett, a szélsőbal láthatóan zavarba jött.

— Mi ez? Mi az? — hallatszlik mindenfelől. — Kompromisszium, vagy taktika?

— Tíz perez szünet! — jelenti hársányan az elnök.

A folyosón nagy a forrongás és gr. Apponyi nyilatkozatát kommentálják mindenfelé, a nélkül, hogy bizonyos konzekvenciára juthatnának.

— Kompromisszium vagy taktika? ez a kérdés lebeg állandóan az érdeklődés hullámainak élén.

Tíz perczig tart pontosan a szünet. A Ház elhelyezkedik és telve a terem, mikor megszólal a jegyző:

— Tisza István gróf!

Hullámszámba jön a Ház. Idegesen mozog a baloldal, de a többség erőlesen csendet követel és csend lett, figyelő és feszült.

Kossuth Ferencz javaslatával hamarosan végzett Tisza István. Ezt a javaslatot elintézi a saját felesleges volta.

Áttért ezután Tisza István arra, a mi körül az elnökségi vita eddig is forgott, a Tisza Kálmán javaslatára. Ismertette a javaslat lényegét, természetét és kimutatta, hogy ezt alkotmány-sértésnek jóhiszeműleg minősíteni nem lehet. A mit a jobboldal e javaslat aláírásával tett,

helyzetek vannak az ilyen kintőlásokban. Ez nem kellemes és haraguzsna a hajós legények, mert most nehéz munka fog kezdődni.

Szükséges ilyenkor, hogy a csolnakba ugráljanak az emberek. A csolnakkal aztán elő kell menni a hajó orrához. Onnan a nagy lánczos vasmaeskát a csolnakba eresztik, amely nehéz sulyától szinte felbillen. Ezután pedig két kézre fogja ám minden ember az evezőt és bármennyire fáradt is, itten engedni nem szabad és megállni sem szabad a vasmaeskával. Csak azt vinni előre, jó előre, a mennyire a kötél engedi. Akkor neki áll mind és kilöki a ladikból. Lezuhan a vízbe a maeska, az emberek pedig mennek vissza a hajóra a kötéllel, hogy megkezdjék a gugorázást.

Minden hajó orrában, mindjárt a bögő mögött áll egy deréknyi vastag derékig érő oszlop, látszólag csak azért, hogy legyen mibe belebotlani. Ez a gugora. A fejin egy rud jár keresztül. Hogy a maeskától hozott kötél végét rákötötték a gugorára, keresztüldugják rajta a rudat és mindenki belekapaszkodik. Hajtják. Lassan, nyikorogva forog a gugora s a mint tekerődik rá a kötél, halad előre a hajó. A víz ellen való tehervontatásnak régi furfangos szerszámja ez, még a lassan járj, tovább érsz világból. Magamagát hajtja így föl a hajó egész odáig, ahol a maeska el van vetve. De itt megint nincsen pihe-nés. Megint ladikba kell ugrani, hogy hasonló módon, miként az előbb, vigyék előre a másik vasmaeskát. El is viszik, levetik és visszahozván a kötélét, most az kerül a gugorára.

Most más munka jön. Az első maeska kötélét a maeskahúzó gépre vetik, hogy fölvonják a víz fenekéről a nehéz vasat, amely két körmével mélyen belekapaszkodott. Ezért is maeska a neve. Mikor maeskát kerget a gyerek és a maeska fára szalad, de a gyerek eléri és le akarja venni onnan, a maeska oly erősen fogja a fát, hogy csak úgy lehet levenni onnan, ha körme alatt a faháncs kiszakad. A vas maeska is ily erővel kapaszkodik a víz-fenekébe és fölhozásához nagy erő kívánatik, mert épen nem enged; van eset rá, hogy egyik ága beletörik a földbe s ott marad a fenéken. Hajtják emberek a vasgép forgatóját, de nagyon nehezen megy és lassan, a mi megismerszik az ütőző vas csattogásáról. Meg is állnak pihenni. Szélpál Mihály belefáradva a nagy munkába köhögni kezd.

— Beteg kend? — mondja neki Várakozó János.

— Már miért? — kérdezi Szélpál.

— Hát hogy köhög kend.

— Köhög, köhög. — Ismétli Szélpál. — Eleven embőr szokott köhögni, nem a holt.

Ez igaz. Ennélfogva újból hajtják most a vasat, a maeska a kötéllel már egészen a hajó orra alá került, no most mindjárt emelődik a nyelénél fogva. Egyszerre sebesen csattog az ütőző vas, kijött a földből a maeska. A hajót azonnal megkapja a víz sodra és viszi lefelé. De tartja az első maeskára vetett kötél a gugora — Jézus és Mihály arkangyal! benne teledték a gugorában a rudat.

— Bukj le! — kiáltja a kormányos, bizonyos Bárá István nevezetű, de hiába.

Nem bukott le Szélpál, mert épen köhögött. . .

Ahogy megakadt az első maeska kötélén a hajó, hirtelen esikorogva fordult a suly alatt egyet a gugora és nyakszirten csapta Szélpált a rud olykép, hogy a bakhoz esett, onnan lefordult és hogy az igazat megvalljuk, többé most már csakugyan nem köhögött.

Még csak egymásra tekinteni sem érnek rá az emberek, mert el kell kapni a gugora rudját s csak mikor ezt megakasztották, fordulhatnak a testhez. Kivülről nincs semmi baja, csak a nyaka van eltörve: már Szélpál fölfelé ezentul nem hajózik sohasem. Csak lefelé még egyszer, utoljára most, hogy ladikba teszik s a halgatag vizen viszi egy hajós legény hazafelé.

A többi nézi, mig el nem tűnnek a kanyarodónál a fűzesek alatt, azután újból a gugorához fognak, sóhajtván mindenik. Egy mázsával könnyebb a hajó (mert nyomott annyit a nagy csontjaival Szélpál) és mégis nehezebb. Persze hiányzik Szélpál két erős karja a hajón. Hát még ott-hon, a kis családnál?

A víz nekifeküdt a hajónak, az emberek a gugorarudhoz nyulnak és hajtják a gugorát szótlan. A messzi partról Stévo bebámul, kiabál is valamit, de szavát érteni nem lehet. Pedig egyre jelez:

— Haó! héj! . . .

Egy idő mulva azt mondja a kormányos:

— Ugyan, hogy nem gyógyul be a szája.

olyan törvényes jog igénybevétele, a melyet az ellenzék számtalan alkalommal használt.

Nem esett jól ez a beszéd a baloldalon. Izegtek, mozogtak. közbeszóltak Rakovszky István pedig a sportot eszelte ki, hogy átült a szélsőbalra és onnan kiáltotta:

— Helyre, helyre!

— Csendet kérünk! — zugja a jobboldal.

Madarász József megrázza a csengettyűjét:

— Másodszer figyelmeztetem tisztelt képviselőtársaimat itt a baloldalon, hogy a szónokot beszédében ne zavarják, mert ha ezt tovább folytatják, rendre fogom utasítani.

— Éljen! Éljen! — dörög a jobboldal hosszasan, de Bartha Miklós nem állhatja meg, hogy — szellemes ne legyen.

— Társalogni csak szabad! — véli a kiváló publiczista.

— Ha félnek azoktól az igazságoktól, — mondja Tisza István gróf emelt hangon, — a melyeket elmondok, kétségtelenül az is védekezés, ha nem hallgatják meg. Egyébként kijelentem, hogy a csendet, ha megajándékoznak vele, nagyon megköszönöm; ha nem, — ez nem fog megakadályozni benne, hogy a mennyire fizikai erőm engedi, elmondjam, a mit mondani akarok.

Hasztalan erőlködött a hegy, a jobboldal nagy figyelemmel vette körül a szónokot és minduntalan zugó helyeslés hullámzott felé. Így folyt tovább a beszéd a balmező idegeskedése és a jobboldal egyre fokozódó dörögő tetszése között.

— Az a javaslat — mondotta Tisza gróf, — nem más, mint dokumentuma annak, hogy a magyar parlament kétszáznegyven tagja meg kívánja akadályozni azt a merényletet, a melyet a kisebbség a parlamentárizmus ellen megkísérelt.

A hegyen óriási háborgás tört ki, de ennek zugását egy pillanat alatt elnyomta a taps, az éljen és a tetszés orkánja, a mely a jobboldalon felharsant. Oriási sikere volt a beszéd ama részének, a mely Apponyival polémizált, kimutatva azokat az ellentéteket, a melyekben Apponyi nyilatkozatai a saját párthívei nyilatkozataival állanak:

— Valljanak színt, — fordult Tisza István gróf az ellenzék felé, — beszéljenek egyféleképp és ne bujkáljanak. Nyujtsanak rá garanciát, hogy a törvényhozás munkája rendben folyik tovább és — én csak a magam nevében beszélek — nem élünk a tervezett javaslattal; — de ha nem veszik komolyan ajánlatukat, ezekben a komoly időkben óvakodjunk a floskulusoktól.

Perczekig tartó taps, éljenzés és helyeslés honorálta a jobb oldalon ezt a beszédet; míg a baloldal mozgott, fetrengött — a míg felállt Apponyi Albert gróf.

A mostani kijelentése még szenzációsabb volt, mint az előbbi. Kijelentette ugyanis, hogy őt Tisza István — félremagyarázta, mert ő nem vállal arra garanciát, hogy az obstrukció leszerel, ha a Tisza-féle javaslatot elejtik.

— Ahá! Az előbb nem azt mondta! — kavargó a jobboldalon és perczekig tartó mozgás reng át az egész Házon. A jobboldalon derűtség zug fel, az obstrukció ellenben boldogan tapsol. Apponyi gróf első beszédének befejező rébusza tehát meg volt fejtve.

Tisza István gróf személyes kérdésben szólalt fel röviden, de nagy hatással.

Végezetül Károlyi István gróf tartott egy elmondott beszédet. A balmező óriási kegyelettel hallgatta a grófot, a ki a szabadelvűpártnak tett szemrehányásokat, mert — nem ragaszkodik eléggé a vezérekhez; és ott hagyja, mihelyt „puhul“ a

bársonyszék. Nem kisebb kegyelettel hallgatták azt se, mikor elpanaszolta, hogy ma már a tehetség is kvalifikáció, nem ér semmit, a fő a rang, a pozíció. A nagy urnak minden szabad, a szegénynek semmi. A baloldalt nagyon megindították a nemes gróf kifakadásai és vigasztalásul viharosan megtapsolta, a hányszor csak alkalma nyílt rá. Fél háromig tartott ez a szónoklat.

Diadalról diadalra.

Az ország közvéleménye nagy elégtételt nyújt Bánffy báró miniszterelnöknek és a szabadelvűpártnak, midőn minden oldalról bizalmat szavaz annak a pártnak, mely a méltatlan megtámadások közepett nyugodtan és biztosan vezeti az országot a kibontakozás felé.

Az elmék hovatovább felvilágosodnak és belátják, hogy a jelen körülmények között a szabadelvűpárt van hivatva hatalmas tömörülésével meggátolni azon veszedelmeket, melyek az obstrukcióból származtak. Munkáját e pártnak megkönnyíti a nemzet közvéleménye, mely szankcionálja a miniszterelnök, kormány és szabadelvűpárt nemzetfenntartó hazafias politikáját.

Ezt bizonyítják az alábbi feliratok, melyek a tegnapi nap folyamán a miniszterelnökhöz érkeztek:

Pápa, december 20.

Pápa város választókerületének szabadelvűpártja a mai napon egyhangulag elhatározta, hogy a mai nehéz és hazánkra nézve oly káros politikai viszonyok között hazafiai tisztelettel üdvözli az országos szabadelvűpártot és a kormányt azon harezban, melyet az alkotmányos népképviselet magasztos elvét erőszakosan sértő elemek terrorizmusával szemben kénytelenek viselni és velük magát e harezban is azonosítván, egyuttal bizalmát és elismerését nyilvánítja a magyar kormánynak, kitartást kívánván neki és a pártnak a hazát fentartó nemes működésükben. Sült József s. k. kir. tanácsos, pártelnök.

Facset, december 20.

Több, mint hatszáz szabadelvűpárti választó a mai napon Facseten tartott értekezleten nagyméltóságodnak és a vezetésé alatt álló kormánynak politikai magatartásáért nagy lelkesedéssel feltétlen bizalmat és határtalan ragaszkodást szavazott meg. Szokoly Elek, alelnök. Mihálik Gyula, jegyző.

Csacza, december 20.

Szabadelvű párti gyűlésünk egyhangu határozata értelmében fogadjuk nagyméltóságod hálánk és szeretetünk kifejezését azon hazafias és magasztos működéséért, amelyet drága hazánk felvirágoztatására és boldogítására irányít. Biztosítjuk egyuttal, hogy a szabadelvű párt zászlója körül csoportosulva, azt mindig hiven követni fogjuk s attól eltántorodni nem fogunk. Országgyűlési képviselőknek, Rith Péternek magatartását pártunk lelkesült helyesléssel fogadta. Szeghy János, a szabadelvű párt elnöke.

Nyitra, december 20.

A nyitramegyei szabadelvű párt központi végreható bizottsága ma tartott gyűlésében egyhangu lelkesedéssel adott kifejezést nagyméltóságod iránti rendíthetetlen bizalmának, pártja iránti ragaszkodásának és az ellenzéki kisebbség alkotmány sértő durva erőszakoskodó miatti jogos felháborodásának. Horváth Sándor, értekezleti elnök.

*

Podmaniczky Frigyes báró, a szabadelvűpártkör elnökéhez a következő táviratok érkeztek:

Pápa, december 20.

Páparól Hegedüs Lóránt orsz. képviselőhöz is táviratot intézett a pápai szabadelvűpárt elnöksége, melyben értesítve őt a mai gyűlés határozatairól, további kitartásra buzdítja az alkotmányért való harezban.

Mezőtur, december 20.

A mezőturi választókerület szabadelvűpárti nagygyűléséből hazafias lelkesedéssel üdvözöljük az országos szabadelvűpártot alkotmányunkért vívott küzdelemben. E párt szerezte meg a művelt Európa rokonszenvét a magyar nemzet számára s e pártnak a haza alkotmányának leghivebb órében továbbra is tántoríthatatlanul bizunk és kitartásától nagy eredményeket várunk. Hazafias üdvözléssel a párt megbízásából Jakucs Gábor, elnök.

Facset, december 20.

A facseti szabadelvűpárt mai értekezletén Harkányi János báró országgyűlési képviselőnek tulnyomó többséggel bizalmatlanságot szavazott, miről írásban értesíteni fog.

Kolozsvár, december 20.

Hegedüs Sándor Kolozsvár I. kerülete képviselője a napokban ideérkezik és választói előtt a helyzetről nyilatkozni fog. Hegedüsnek, ki itt pártkülönbség nélkül nagy tiszteletben és szeretetben áll, nagy érdeklődéssel várják nyilatkozatát.

Fiume, december 20.

Fiuméből írják: Batthyány Tivadar gróf képviselőnk, mint a budapesti lapokban olvastuk, őt hagyta a liberális pártot. Két napra rá pedig ebbeli elhatározását párthívek teljes hiányában, tudatta Valentsist polgármesterrel s egyuttal bejelentette, hogy legközelebb beszámolót tart. Ez a mindenesetre szokatlan bejelentés s a pártból való kilépés, ha a politikai világban nem is kellett nagyobb feltűnést, Fiumében ugy liberális, mint autonómista körökben erős visszataszást szült. Ennek a helybeli sajtó rövid egymásutánban többször adott kifejezést. A Gazetta del Popolo a liberálisok lapja és a Difesa autonómista lap mai száma már fenyegeti is a grófot. A Gazetta del Popolo például vezérezikben azt írja, hogy az ő tekintélye vagy a kormány állása megingott. Ne jöjjön közibénk, — írja a liberálisok lapja — kimélje meg magát a fáradtságtól; úgy se hiszünk neki többé. Mayländerék lapja a Difesa pedig, a hol Batthyány-nak eddig még voltak némi összeköttetései, igen hevesen kel ki és azt írja, hogy immár másodszer dezertál a kedves Tivadar gróf, a ki mikor őt Fiume megválasztotta, esküt tett, hogy érdekeinket, törvényeinket megvédi s ime mikor a kormány feladataul tüzte ki, hogy Fiume jogait megvédje, akkor a kedves Tivadar gróf ment mint a bárány a pásztor után. Áruló ő, semmi más, a ki párthívek hiányában a polgármesterrel tudatja legujabb dezertálását. Jöjjön csak Tivadar gróf ur közibénk — írja a lap tovább — adjon nekünk számot csuf cselekedetéről és minősíthetetlen eljárásáról, jöjjön csak és mutassa meg magát a fiemei közönségnek és akkor abban a helyzetben lesz hogy tapasztalatból fogja megismerni a fiemeleknek temperamentumát, a mikor arra provokáltatnak, hogy türelmüknek és okosságuknak határait túllépják. Hát csak jöjjön a mi kedves Tivadarunk, jöjjön, mi készen várjuk.

Ily előzmények és kecsesgató kilátás fogadtatása mellett itt azt hiszik, hogy Batthyány lemond a beszámolóról.

SZÍNHÁZ.

* **Viola, az alföldi haramia.** A tegnapi esti üres ház ismételen nagyon is érthetően kifejezést adott ama körülménynek, hogy közönségünk a népszínművek iránt korántsem mutat annyi érdeklődést, a mennyi a Violák romantikáját bármilyen megragadó erkölcsi tanulságok mellett is állandóan műsoron tarthatná. A modern korszellem a közönség kedvét és izlését a könnyed és fordulatokban gazdag vigjátékok s operettek felé fordítja; míg emellett az igazi műremekeket, Shakespeare, Schiller alkotásai csekély közönség hivatalos tapsára szorulnak. E helyzetben különben nagyban segíthet az igazgatóság, csak fel kell hagynia eddigi beosztásával, mely Rómeó és Juliát közelebről Stuart Máriát mindenáron a vasárnap esti, jobbadán a nép elemeiből álló közönségnek adja elő, mely pedig sokkal szívesebben, sőt mondhatni, elementárisan tapsolna olyan fordulatos népszínműnek, mint a tegnapi esti darab volt. Az esteli előadásban különben egyesek kitétek magukért, de az összehatás gyenge volt. **Komjáthy** a lelketlen urak által üldözött s kétségbeesésében és bosszújában betyárrá lett Viola szerepében vonzó alakítást nyújtott, **Fenyéri** a rozlelkű Macskaházy ügyvédet jobban már nem is játszhatta volna, igen ügyes és természetes volt **Püspöky** a Peti cigány, **Makray** a czimbalmos, **Nagy Jóska** lezsidó szerepében. A női szereplők közül különösen **Komjáthy** vált ki. Kisebbszerepekben helyt állottak **Kiss Irén**, **Halmy Margit**, **F. Csizsághy**, **Tanay** és **Sziklay**.

* **A Tanay pár szerződése.** **Tanay** Frigyes és nejét **Halmy** Margitot újból szerződtette Komjáthy János.

* **A Komjáthy-pár H.-Szoboszlón.** Az Aranyossy-fele színtársulat a h. szoboszlói közönség részvétlensége miatt, még mindig küzd az anyagi bajokkal. A debreczeni színtársulat tagjai, hogy a szoboszlói társulat helyzetén némileg könnyítsenek, vendégszerepelnél rándulnak át H.-Szoboszlóra. E héten, Csütörtökön **Komjáthy** János és neje **Závodszy** Teréz megy H.-Szoboszlóra, mikor is „Fedorá”-ban lépnek fel. Tagadhatatlan a h.-szoboszlóiak szép számmal jelennek meg az előadásban, mikor a debreczeni vendégek fellépnek, de sajnos nem igen pártolják a társulatot, mikor vendég nem játszik. Pedig a h.-szoboszlói közönség nem szokott oly indolens lenni a színművészszele szemben s épen ezért esodálkozunk, hogy oly kevesen pártfogolják az ott működő színtársulatot.

* **F. Kállay Lujza és Kapossy Józsa Budapestben.** Audran nagysikert aratott operettjét „A babát” e héten pénteken adják ismét Budapestben a népszínházban. Az operett a jövő hóban Debreczenben is színre kerül. **F. Kállay** Lujza és **Kapossy** Józsa pénteken Budapestre utaznak s megnézik „A baba” előadását. A czímszerepet, melyet a népszínházban **Kury** Klára kreál, **Kapossy** Józsa, — Lancelot szerepét pedig, mely **Hegyvi** Aranka kezei között van, **F. Kállay** Lujza játssza.

* **A színházi bizottság ülése.** Debreczen város színházi bizottsága ma délután 3 órakor a városháza nagytermében **Komlóssy** Arthur főjegyző elnöklété mellett ülést tart. Ma döntenek a színházi pályázat eredménye s a színház kiadása ügyében.

NAPI HIREK.

— **Tisza Kálmán üdvözlése.** A debreczeni szabadelvűpárt ma a következő távirattal üdvözölte **Tisza** Kálmánt, **Nagyvárad** város országgyűlési képviselőjét, ki ma tartja beszámolóját ottani választói előtt. Az üdvözlő távirat így hangzik:

A debreczeni szabadelvűpárt hazafias örömmel üdvözli Nagyméltóságodat, kinek bölcsesége és államférfiúi tapintata az ország javát és üdvét a jelenlegi súlyos körülmények között is biztos és óhajtott részt felé vezérli.

Lengyel Imre
pártelnök.

— **Nász a főispán családjában.** **Degenfeld-Schomberg** Mária gróf kisasszony esküvője f. hó 22-ikén lesz **Strada Gyula** főhadnaggyal. Erre vonatkozólag ma a következő kettős értesítést vettük: **Giundani Strada Béla**, a III. osztályu vaskorona-rend lovagja és neje magyar-gyerőmonostori báró **Kemény Janka** tisztelettel jelentik, fiuknak, giundani **Strada Gyula** es. és királyi főhadnagynak II. Vilmos német császár és porosz király nevét viselő 7. számú huszár ezredben **Degenfeld Schomberg** Mária grófnővel, hoheneibachi, durnai és neuhausi gróf **Degenfeld-Schomberg** József, a tiszántuli ev. ref. egyházkerület főgondnoka, a magyar főrendiház tagja, Hajdúvármegye és Debreczen szab. kir. város főispánja, a Szent István jeles rend kiskeresztes vitéze és néhai neje szilasi és pilisi **Szilassy** Irma leányával folyó évi december hó 22-én Debreczenben történendő egybekelését. Jász-Kisér, 1898. december havában. — Hoheneybachi, durnai és neuhausi gróf **Degenfeld Schomberg** József, a tiszántuli ev. ref. egyházkerület főgondnoka, a magyar főrendiház tagja, Hajdúvármegye és Debreczen szab. kir. város főispánja, a Szent István jeles rend kis keresztes vitéze tisztelettel jelenti néhai nejétől, szilasi és pilisi **Szilassy** Irmától származó leányának **Máriának** giundani **Strada Gyula**, es. és kir. főhadnaggyal a II. Vilmos német császár és porosz király nevét viselő 7-ik számú huszárezredben, giundani **Strada Béla** III. osztályu vaskorona rend lovagja és neje magyar-gyerőmonostori báró **Kemény** Janka fiával folyó évi december hó 22-én Debreczenben történendő egybekelését. Debreczen, 1898. december havában.

— **Személyi hír.** **Clair** altábornagy, kassai kerületi parancsnok városunkban időzik.

— **Presbyteri gyűlés.** A debreczeni ev. ref. egyház presbyteriuma tegnap délután 3 órakor az egyház tanácstermében gyűlést tartott, a melyen több fontos ügy került tárgyalás alá, melyből, — mint fontosabbakat, megemlítjük a következőket: **Faragó** András behívott presbyter felekesztetett. A gazdasági bizottságban megüresült helyre **Vecsey** Imre, az iskolaszékbe **S. Szabó** József, az egyházközségi bíróságba pedig dr. **Benedek** János választották meg. A tanári kör köszönőirata a tanáregyesület közgyűlése alkalmával tanusított áldozatkészségért tudomásul vétetett. — Az iskolaszék folyó évi 817 sz. végzése a f. iskolai év elején tett elnöki intézkedések és általában az elemi iskolaügynek tárgyában elfogadott. A gazd. bizottság javaslata a **Vecsey**-téle templom alapítványi föld percellázása tárgyában elfogadott.

— **A képviselőválasztók száma.** Mint már előbbi számunkban említettük a központi választmány szombaton tartott ülésében **Komlóssy** Arthur főjegyző elnöklése mellett véglegesen megállapította Debreczen város mindhárom választó ke-

rülete választó polgárainak 1899. évi állandó névjegyzékét. A központi választmány és a m. kir. kuria határozatai alapján a választók összes száma 3441; 273-mal több mint a mennyi az 1898-diki névjegyzékbe felvétel.

— **Legátusok.** A kollegiumból ősi szokás szerint a karácsonyi szent ünnepekre is szét mennek a nagyobb diákok, hogy a gyülekezetekben hirdessék a megváltó születésének örömét és fentartsák a kollegium és a vidéki egyházak között az élő kapcsolatot. Majdnem másfélszáz legátust küld ki a kollegium ezuttal. Hogy csak a nagyobb vagy közelebb eső egyházakat említsük ünnepek követek lesznek: **Debreczen**: Bogdán Lajos szenior, Juhász Sándor, Veres Géza esküdt felügyelők, Csighy Andor 4 th. **Szentes**: Virágos Sándor 4. th. **Békés**: Papp Lajos 4 th. **Kiss-ujzállás**: Birta József 4 th. **Nagy-Szalonta**: Kovács Zsigmond 3 th. **Gyula**: Kovács László 3 th. **Szoboszló**: Bakos Sándor 3 th. **B.-Ujfalu**: Kovács Béla 3 th. **Turkeve**: Görömbei Péter 2 th. **Vesztő**: Maklári Papp Ernő 4 th. **Szeghalom**: Koppermann Gyula 3 th. **Madaras**: Török Vincze 3 th. **Gyoma**: Szabó Miklós 2 th. **Ócsöd**: Harsányi Pal 1 th. **M.-Keresztes**: Czirják Béla 3 th. **K.-Tarcza**: Papp Gyula 3. th. **Nagy-Bajom**: Futó András 4 th. **Sarkad**: Molnár Vincze 4. th. **P.-Ladány**: Ajtay Jenő 3 th. **F.-Gyarmat**: Balogh Dániel 3 th. **Margita**: Szeles Sándor 1 th. **B.-Diószeg**: Szombathy István 3 th. **B. Ujváros**: Balogh Gyula 2 th. **Komádi**: Szücs László 1 th. **Báránd**: Csipke Elemér 1 th. **Nagy Léta**: Kiss Tamás 2 th. **Bihar**: Varga Gedeon 1 th. **H.-Pályi**: Simon Imre 1 th. **Nánás**: Polgár Kálmán 4 jh. **H.-Böszörmény**: Szell Gábor 4 jh. **Földes**: Nagy István 4 th. **Saáp**: Kovács Imre 3 jh. **Bages**: Nagy Sándor 4 jh. **Téglás**: Kovács József 4 jh.

— **A Fröbel gyermekkerti egylet** vasárnap rendes közgyűlést tartott **Varga** Ferencné szül. **Dalmy** Teréz urnak elnöklése mellett. A gyűlés folyó ügyeket tárgyalta s ezek között 100 forintot irányzott elő a gyermekkertbe butorok és tanszerek beszerzésére. Továbbá elhatározta, hogy saját pénztára javára a farsang alatt, valószínűleg februárban működő előadást rendez.

— **Szegények karácsonya.** A szeretet meleg sugára karácsonykor belopózik a községi szegényház lakóinak szívébe is. Azokhoz a magukkal tehetetlen szegényebb emberekhez, akik a jótévő társadalom segélyére szorulva, éldegélnek oda kinn a Töcző folyó mellett épült közös hajlékban. **Roncsik** Lajos kulturtanácsnok, a szegényház felügyelője javaslatot terjeszt a tanács elé, hogy karácsonykor a szegényház lakói, amiként ez már tavaly is történt, — megvendégtessenek, annyival is inkább, mert tapasztalás szerint a szeretetnek ilyen jótékonyasága nagy lelki örömmel tölti el a szegényeket. A tanács bizonyosan szívesen fogadja el a felügyelő tanácsnok javaslatát.

— **Értesítés.** A jótékony nőegylet e hó 23-án pénteken d. e. 11 órakor nyitja meg idei **népkonyháját** a Csapó-utcai Kovács-kaszárnyában. Ugyanezen nap d. u. 3 órakor **karácsonyfaünnepélyt** rendez Péterfia-utcai árvaházában. Mindkét alkalomból szívesen látja a választmány nemcsak a saját, hanem általában az egyesület t. tagjait, valamint az érdeklődő közönséget is.

— **Karácsonyfa ünnepély.** A **Fröbel** gyermekkerti egylet csütörtökön d. u. 3 órakor karácsonyfa ünnepélyt rendez a gyermekkerti helyiségében. Szülők és az érdeklődők szívesen láttatnak.

— **Szerencsétlenség munkaközben.** **Molnár** Lajos favágó ma délután favágás közben balkezének hüvelykujját levágta. A szerencsétlen embert első segélyben **Rózsa** Mór dr. részesítette, majd pedig kiszállították a kórházba.

— **A házasság statisztikája.** Régente úgy volt, hogy ifjon eveztek a házasság révébe az emberek. Fiatal volt a leány és fiatal volt

a legény, aki az egész hosszú életre szövetéséget kötött magával. A statisztika, mely számokba önti a legpoetikusabb dolgokat is, most azt bizonyítja, hogy a házasodó kedv csaknem minden országban leohad és hogy ma már nem adják oda a tizenöt éves bakfist a tizennyolcz éves legénykének, sőt ma már a huszonöt éves ember is kevesebb hajlandóságot érez a megházasodásra. Azt hihetné az ember, hogy a tizenöt és husz év között levő fiatal leányok kapnak leghamarább férjet. A statisztika nem ezt bizonyítja. Párisban például száz leány közül csak tizenhárom megy tizenöt-husz éves kora között férjhez. A következő öt évben, husz-huszonöt között már kedvezőbbek a szép nem kilátásai: száz közül harminczhat megy férjhez. Harmincz éves korig száz leány közül huszonkettő megy férjhez, de ezentul apad a férjhezmenők száma. Harmincz-harminczöt év között száz közül tizenkettő megy férjhez, harminczöt-negyven között száz közül hat, negyven-negyvenöt között száz közül öt megy férjhez. Hogy nem a hatvan éves leányok is főként alá juthatnak, kimutatja a statisztika azzal, hogy háromszázhatvanöt hatvan-hatvanöt éves tisztos koru leány közül egy még férjet kap. A leányoknak veszedelmes versenytársai az özvegyek. Ezek könnyebben és hamarabb szereznek férjet, mint a lányok, valószínűleg azért, mert már tapasztalatuk van ezen a téren.

— **Felkérjük mindazon t. előfizetőinket,** kik az „*Otthon*” című szépirodalmi és havonként megjelenő mellékletünkre a jövő év folyamán is reflektálnak, hogy annak **egész évre szóló előfizetési díját vagyis 2 forintot** vagy a lapjaink hához hordóinál — vagy a kiadóhivatalban folyó hó 25-ig lefizetni sziveskedjenek, hogy ezáltal a szükséges példányszámok megrendelését megtehessek. A jelzett időn túl és a nem egész évre szóló megrendeléseket figyelembe nem vehetjük.

x **T. olvasóink** figyelmébe ajánljuk **Serényi** budapesti hírneves óras- és ékszerész hirdetését, mert e megbízható czég vidéki rendelésekre különös gondot fordít.

x **Sternberg Debreczenben,** a világhírű czég Sternberg Ármán és Testv. cs. és kir. udv. hangszergyárának képviselője egy zenélő automata kiállítást rendezett városunkban, ez a kiállítás legjobban érdekli a szállodásokat, kávéház tulajdonosokat, vendéglősöket, cukrászokat és fodrászokat, mivel ott a legjobb hangu zenélő automatát hallhatnak és megrendelhetnek. Megjegyezzük, hogy a kiállítás a Frohner szállóban I. em. 19. sz. ajtó kedden, szerdan csütörtökön 9—12 és délután 2—6. beléptidij nélkül megtekinthető. Mindenféle hangszerre megrendelés ugyanott felvétetik.

Irodalom és művészet.

* **Az Ország-Világ karácsonyi ajándéka.** A mai postával egy pompás kiállítású diszmun-kát kaptunk, amelyben legjelesebb költőink és íróink dolgozatait találtuk. A könyv címe „Almanach” és alatta olvasható ez a pár szó: „az Ország-Világ karácsonyi ajándéka”. A kötet tartalma a következő: Ábrányi Emil: Föltámadás. Szomaházi István: Két novella. Horthy Béla: Petőfi szerelmei. Feleki Sándor: Egy szó. Tábori Róbert: A szökés. Szilágyi Géza: A vadludak. Jakab Ödön: Henterné. Vértessy Gyula: Három csók. Pásztor Árpád: Prometbem. Krúdy Gyula: A kísérlet. Buday László: A proféta. Várady Antal: Holt levelek. Zöldi Márton: Az operette-házasság. Dr. Falk Zsigmond: Madrid. Zene-művek Ögyektől, Liposs Antaltól, Goll Jánostól, Kéry Gyulától, Erneyi Józseftől és Gál Ferencztől. Ezenkívül a könyvet számos szép illusztráció díszíti. És ezt a könyvet az az ujság adja ajándékba, amely hétről-hétre versekkel, novellákkal és aktuális szép

képekkel telt számot ad olvasóinak. Azért is nincs a magyar irodalomban ujság, mely jobban megérdemelné a közönség támogatását, mint az Ország-Világ, melynek előfizetési árát oly kis összegben állapították meg, hogy arra minden polgári család előfizethessen. A ki most egy negyedévre 2 frttal előfizet, az áprilisig kapja a lapot és annak megküldik karácsonyi ajándéku az Almanachot is, melynek rejtvény pályázata is van és a rejtvény megfejtők között egy képes levelezőlap albumot és két diszmun-kát sorsolnak ki. Az előfizetési pénzeket az Ország-Világ kiadóhivatala (V., Hold-utca 7.) kell küldeni.

* **Jakab Ödön új könyve.** „Komédiák” a címe a tizenkét ives, gazdagon illusztrált kötetnek, mely a karácsonyi könyvpiacra éppen most jelent meg. Jakab Ödön ebben a könyvében új oldalról mutatja be magát, mint elbeszélő. Míg eddig ugyanis jobbára szomorú tárgyú, megható történeteket dolgozott fel poetikus, kisebb elbeszéléseiben: addig e kötetben az életnek esupa derültebb oldalával foglalkozik. Az emberek nevetséges gyöngyöseit, kacagató helyzeteket rajzolgatja egy-egy érdekes, kis történet keretében. Éles megfigyeléssel rajzolt képeiben, hol a csipős szatirikus, hol meg a szelid humorista nyomul előtérbe. A félszeg nevelés gyermek-alakjai, a párthi-hajhászó üres lelkű leány, a felszarvazott férj, a gyöngéd kalandot kereső öreg ur, házasfelek sok apró bajai, kellemetlen ismerősök és látogatók bosszantásai, az élet viharai, furesa helyzetei: mind, mind érintve vannak e jókedvű könyvben. A ki megveszi, magának vele egy pár vidám órát szerez. A könyvet Tüll Ödön illusztrálta szépen. Megjelent a Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) cs. és k. udv. könyvkeres. könyvkiadóhivatalában. Ára füzve 2 frt, kötve 2 80.

* **Két új magyar dal-album** jelent meg ép most Klöckner Ede zene-műkiadóhivatalában Budapesten — kiegészítéscül minden dalgyűjteményeknek — mivel az ezekben közölt dalok, melyek az idény legújabb, legkeresettebb divatos nótái, eddig semmi más gyűjteményben nem jelentek meg s énekekre és zongorára a legszebb czigányos modorban úgy vannak letéve, hogy zongorán magában is játszhatók, mert a dallam a zongora részben is teljesen benne van. Címük: 50 hellgató nóta, a legnevesebb dalszerzők dalai legjavából összegyűjté Csengery Gy., mely a többek közt tartalmazza: A Tiszának jaj de mély. — Elragadta galambomat. — Ha meghalok. — Harangoznak a faluban. — Huzd czigány. — Kiszáradt a rezgő nyárfa. — Még azt mondja a bíróné. — Nem vagyok én boldogságra nevelve. — Patyolat a kurucz. — Pégi nóta, híres nóta. — Viz-viz-viz. — Zug a szőlőszob. stb. stb. Ára a 60 oldalas kötetnek netto 1 frt. — 50 búfejtő nóta, a legjobb dalszerzők dalai s divatos új nóták legjavából összegyűjté Csengery Gy., többek közt tartalmazza: Asszony-asszony, az akarok lenni. — Édes anyám a kendőm. — Estét harangoznak a toronyban. — Ha felmegyek a budai hegyekre. — Háznak előtt mennek el a huszárok. — Három bokor saláta, kis angyalom. — Magas a kaszárnya. — Már én többet a főutezán. — Nyitva van a babám rácsos kapuja. — Októbernek elsején. — Süt a mama. — Szélről van a házam. — Tiz krajczáros pirosító. — Vékony deszka-kerítés. — Vigan vannak, vigan vannak lenn a faluban. — Ára a 60 oldalas kötetnek netto 1 frt. Postaküldéssel egy-egy kötet 1 frt 10 kr. — A két kötet 2 frt 15 kr bérmentve, ha az összeg előre beküldetik. Ugyanitt jelenik meg a „Zenélő Magyarország” az egyetlen zene-mű folyóirat, mely legszebb letétben hozza a legújabb népdalokat, dal és műdalokat, a virág-

irodalom összes legjobb táncz, salonzene a couplé-ujdonságait. — Előfizetési ára ne gyed-évre, 6 füzetre 60 oldal zene-mű tartalomra 1 frt. Jegyzékek és mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld a fenti zene-műkiadóhivatal

CSARNOK.

Harcz a szerelemért.

Regény három kötetben.

— Fordította: **Váradai Ödön.** —
(Folytatás.) 44.

II. Kötet.

I.

— Mit szól ön ehhez a történetekhez, melyet éppen az imént hallottunk? — mondá Neale O' Morice Archiehez, amint ezzel a beteg szobáját, a hol annak atyja visszamaradt elhagyta.

— Azt hiszi, hogy Lady Miriám a bűnös?

— Nem — viszonzá Archie. — Gondoljon ön csak vissza, hogyan kezdődött Frank elbeszélése. Egy férfi és egy nő tanácskoztak, hogyan lehetne egy erszény birtokába jutni. A nő tehát, bárki is volt, tudta tehát, hogy Greynek van egy ilyen erszénye s ez 50,000 frtot tartalmaz. De mi szüksége van Lady Miriám Seltonnak pénzre, ha férje éppen tegnap délután adott neki egy utalvány könyvecskét s tudatta vele, hogy bankárjánál az említett összeg kétszerese áll rendelkezésére?

— Ismeri ön Mr. Ravel, körülményesen a viszonyt, mely Lady Miriám és Mr. Grey között, ki most Selvinnek nevezi magát, fenállt?

— Nem, de valószínűleg egy minden-napi szerelmi história.

— Ugy téved, Mr. Ravel Miriám Mr. Grey neje volt.

— Neje!

— Igen, én magam adtam őket össze — egyházunkban.

Archie azonnal azon délelőttre gondolt, a melyen a reggelinél Miriám csaknem tehetetlenül lesüllyedt, a mint Grey hadnagy nevét a Times halálozási rovatában meglátta.

— Hát egybekeltek mondá ő — Ha ez ismeretessé válik, úgy a látszat félelmes módon fog Miriám ellen fordulni. Tegnap találkája volt vele, mások is tudják ezt, és neki nem lenne előnyére, ha ezt tagadná. De még sem hiszem, még csak egy pillanatig sem, hogy ő a gyilkos.

— Ne feledje ön, hogy ő azt mondta, — jobb szeretné ha egyik meghalna közülök.

A szavak akkor nyernek jelentőséget, ha tettekben nyilvánulnak. Miriám csak azt mondta, mint egy magas rangú nő hasonló körülmények között mindig mondana.

— De nem ébredhetett benne azon gondolat, hogyha e férfi hallott lenne, rangja akkor teljesen biztosítva lenne.

Archie tagadólag intett s viszonzá:

— On inkább jogász módra beszél, mint a hogy egy pap. Egyébként az világos, hogy Miriám egyedül nem követhette el a merényletet. A csapásokat, melyek a szegény Greynek csuklóját eltörték s a nehéz fejszerűlést előidézték, nem női kéz adhatta.

— Tehát czinkostársra lett volna? Lady Miriám bizonyára nem volt. De vajon nem volt egy másik nő, ki a férfival az erszényről beszélgetett, nem ígérte-e meg neki, hogy közelében marad, hogy szükség esetén segélyére lehessen? Minél inkább megfontolom a dolgot, annál inkább tűnik fel előttem Miriám teljes ártatlannak. Hadd fontuljunk meg először alaposan a dolgot, O' Morice.

— Ez az én óhajom is jegyzé meg a lelkész.

— A mint Miriám folytatá Archie — férjhez ment nagybátyámhoz azt hitte Grey halott.

Nekem is az volt akkor a szándékom, hogy nőül vegyem, de nekem nyíltam bevallotta, hogy nem szabad, de ha ez lenne, szívesen lenne Sir Henry neje, ha ez megkérné, nem sokkal azután látta Grey halálhírét s férjhez ment, mint tudja — a báróhoz.

Nem sokkal azután látta Grey halálhírét s mint tudja, akkor férjhez ment a báróhoz. Tudom határozottan, hogy szerelemből, tiszta önzetlen szerelemből ment hozzá. Grey, szeliden mondá, nem viselte magát megfelelően. Ifju éltét a leánynak titokkal terhelte, aggodalomnak tevé ki s ennél fogva nem is csodálhatja az ember, hogy nem nagyon gyászolta.

— S azután?

— Ohajtanám most az ön figyelmét egy ténnyre irányítani, mi talán fényt árasztthat a homályban. Mielőtt egybekelt Miriám nagybátyámmal s mielőtt Miriám Grey koholt haláláról hallott, felkért engem, hogy részletesen tudakoljam meg Digby őrnagy multját. Nem lesznek meglepetve, ha e nő e gaztetténél nagy szerepet játszott volna.

— De hát mit tudott meg felőle?

— Hogy egy beestelen nő, s csak száanalomból s mert bizonyos tekintetben félték tőle, túrték meg az előkelő körökben.

— De hát hogy került ő össze Lady Miriámmal, akkor még Miss Medhursttal, vagy még inkább Mr. Greyvel?

— Gunter tábornok mint nevelőnőt bátyám házába hozta. Egy negyven év-nél idősebb férfi nem tarthat házában oltalom alatt egy szép leányt, a nélkül, hogy ott egy nevelőnő ne lett volna alkalmazva.

— De hát miért beszél ön oly részletesen e nő felől?

— Mert ő Miriám titkát ismerte s evvel sipot akart csinálni. Miriám ezzel szemben tapasztalta a magáét, s ezzel sakkban tartotta. De ehhez járult az a körülmény, hogy Mrs. Digby egy férfival ismerős, ki Greyt azelőtt ismerte.

— Miféle embert gondol ön?

— Millert, Gunter tábornok szolgáját ismeres dolog, hogy az öreg tábornok s Mrs. Digby egymással bizalmas viszonyban álltak. Ha e Miller, ez eltávozott katona, ki nem a legjobb hirben áll, Greyt felvett neve alatt megismeri, ezt a tábornoknak megemlíti s ez viszont Mrt. Digbyvel közli, úgy ez bizonyára azonnal felismerte e felfedezés nagy jelentőségét s elhatározta, hogy abból nyereséget huz.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

* Jó tanácsok a gazdáknak. Ha a magyar gazdákhöz azt a kérdést intéznők, hogy minő véleményt táplálnak a műtrágyák hatása s alkalmazhatósága iránt, a többség bizonyára adós maradna a felelettel; eyszerűen azon okból, mert azok alkalmazását még mindig divatos kapkodásnak tartván, a műtrágyákat még csak arra sém érdemesítette, hogy azokkal kísérletet tevé, hatásokról személyesen szerzett volna meggyőződést. Eléggé sajnós, hogy ez az állítás minden kétséget kizáróan való igazság.

Czikkiró az elmúlt gazdasági év alatt azon szerencsés helyzetben volt, hogy az ország különböző vidékeit beutazgatva, földesurainkkal eszmecserét folytathatott gazdasági kérdésekben. Egy ily eszmecseré alkalmával szóba került a műtrágyázásnak sokat vitatott kérdése is és szinte szégyenletes bevallani, oly tájékozatlanság, annyira ferde felfogás hangzott el földesuraink ajkáról, hogy felette szükségesnek mutatkozik a műtrágyázásra

vonatkozó egynémely tudnivalót nem annyira a szorosabb értelemben vett szaklapokban, hanem főképp társadalmi irányú lapokban szellőztetni azon véleményből kiindulva, hogy a gazdasági szaklapok közleményei többnyire a pusztában elhangzó szó gyanánt maradnak.

Ime, álljanak tanácsul a következők:

Ne tekintsük a műtrágyát egy oly tápanyagpótló szernek, mely az istállótrágyát teljesen nélkülözhetővé teszi; mert ha valaki az istállótrágyát teljesen kiküszöböli és mindig csak műtrágyákat vásárol, az rövid idő alatt becsukhatja kapuját és hátat fordíthat a portájának. Soha sem szabad szem elől téveszteni azt, hogy az istállótrágya teljes trágya, a műtrágya pedig egyoldalú; de épen ezen egyoldalúságánál fogva alkalmas arra, hogy az istállótrágya hatását kiegészítse, fokozza. A műtrágyáknak tulajdonképeni rendeltetése tehát az, hogy az istállótrágya esetleges hiányait pótolja s így a két trágya nem együttes alkalmazása oly eredményt produkáljon.

A ki tisztában van a műtrágyának most vázolt szerepével s a ki ilyen értelemben vásárolt műtrágyákat, az bizonyára soha sem fogja elmulasztani az alkalmat, hogy időközönként kellő figyelemre ne méltatná a műtrágyákat. Nem ritkán hallani azt a különös kérdést is, hogy földem termőereje megapadt, minő trágyát vásároljak. Ember legyen a talpán, a ki erre a kérdésre határozott feleletet ad. A trágya megválasztását illetőleg ne intézzen tehát senki ily kérdéseket szakemberekhez, hanem intézze talajához. Igenis kérdezze meg talajától, hogy mire van szüksége, ez adja meg a legbiztosabb választ. A megkérdezés, kísérletek végrehajtásában nyilvánuljon s ennek eredménye lesz a döntő válasz.

A ki kísérletezés megy bele a műtrágyák vásárlásába, az — előre is megjósolhatjuk — többé nem igen fog műtrágyát használni; ellenkezőleg, egy helyesen végrehajtott kísérletek eredménye csak buzdításul fog szolgálni még inkább arra, hogy a műtrágyák beszerzésére is áldozzunk néhány garast. Évek óta szerzett tapasztalataim vezettek azon meggyőződésre, hogy műtrágyák alkalmazása nélkül ma már egy gazda sem existálhat.

Fődolog azonban, hogy az, ki műtrágyát használ, ismerje is azt; ismerje ama szabályokat, melyek az elhintés módjára, idejére, mennyiségére vonatkoznak.

Érték-tőzsde.

A debreczeni Közgazdasági Bank Részvénytársaság közlése.

1898. december hó 20-án.

Államadósság:		
Magyar aranyjárdék 4%	120.—	120.50
" vasuti beruházási köt. 4 1/2%	120.—	121.—
" koronajárdék 4%	97.75	98.25
" regále vált. köt. 4 1/2%	100.50	101.25
Osztrák aranyjárdék 4%	120.—	120.50
Egységes államkötvény 4 1/10%	100.85	101.35
Tisza-szegedi 4%-os nyer.-sorsj.	138.—	139.—
Részvények:		
Magyar hitelbank részvény	391.25	391.75
Osztrák hitelbank részvény	360.—	360.20
Magyar ipar- és keresk. bank. r.	101.75	102.25
Sorsjegyek:		
Magyarjelzalogban 4%-os sorsj.	122.25	123.25
" 3%-os	103.—	104.—
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	120.25	121.25
Magyar vörös kereszt-sorsjegy	10.50	11.—
Osztrák " " "	19.50	20.—
Olasz " " "	11.60	11.90
Bazilika sorsjegy	6.50	7.—
Jó-szív " " "	3.80	4.20
Pénzmemek:		
Cs. és kir. arany	5.68	5.77
20 márkás arany	11.80	11.84

20 frankos arany	9.52	9.58
1 Sovereigns	12.05	12.09

Budapesti gabonatőzsde.

I. Készáru-üzlet.

1898. december 19-én.

Az irányzat ma szilárd volt, különösen kát maiom vett élénkben részt a vásárlásban. Az eladott búzák nagy része január egész havában leendő átvételre lett megvéve, a mi arra mutat, hogy a malmok mai vételei csak spekulatív jellegűek, nem pedig a tényleges szükségletnek kielégítésére szolgálnak. A lisztüzlet nem javult és a mult héten a Vaskapun át megint körülbelül 100,000 mm. idegen buza jött be hozzánk.

Rozsban kevés forgalom volt.

Tengeri változatlan, szilárd.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki. 100 mm. 80 k.	10.80	10.80
forinton, 200 mm. 80 k.	10.80	10.80
100 mm. 80 k. 10-70 mm. 79 k.	10.60	10.60
79 k. 10.55 frton		

II. Határidő-üzlet.

Mára, tekintve az olcsóbb külföldi árakat, a nagy hozetalokat, lanyhulást vártak. Az üzlet így indult meg, de a midőn a készáruüzlet meglepő szilárd fordulatot vett, az árak néhány krral emelkedtek.

Hivatalos zárórfolyamok déli 1 órakor.

Buza márcziusra	9.61—9.62
" áprilisra	9.41—9.42
Rozs márcziusra	8.22—8.23
Tengeri májusra	4.83—4.84
Zab márcziusra	5.90—5.92
Repeze szeptemberre	12.20—12.30

Délután 4 1/2 órakor zárlat:

Buza márcziusra	9.64—9.65
" áprilisra	9.44—9.45
Rozs márcziusra	8.23—8.24
Zab márcziusra	5.90—5.92
Tengeri májusra	4.85—4.86
Repeze szeptemberre	12.25—12.35

NYILT-TÉR.

Hangok a közönség köréből.

Köszönőirat Amerikából.

(Eredetiből magyarra fordítva).

Tek. **Wilhelm Ferencz** gyógyszerész urnak
Neunkirchen. Alsó Ausztria.
New-York 18/V 98.

Jó uram!

1895. november 12-én oly foku rheumatismust kaptam, hogy kénytelen voltam ágyba feküdni. Nyolcz hónapig feküdtem egy helyben a nélkül, hogy megmozdulhattam volna. Testsúlyom 175 lbs-ról 130 lbs-re ment vissza, jelölve ama borzasztó fájdalmaknak, melyeken évente átmentem. Kipróbáltam mindenféle gyógymódot, amit valaki csak valaha használt s melyet az orvosok kitaláltak, egészen a villamos török fürdőig, de azért annyira nem érzem magam jobban, hogy legutolsó kezelő orvosom nem akart többé tőlem díjazást elfogadni, miután nem tudott rajtam cseppet sem segíteni. Idők multával találkoztam egy barátommal, ki figyelmeztetett engem a **Wilhelm-féle osz s kösvényellenes vértisztító theájára** mint ami alkalmazhatóan szer a rheuma ellen. Én elmondtam neki, hogy mennyi mindent megpróbáltam már s kevésbé bizom ezen theában is. Ugy tetszik, hogy a sors keze működött abban, hogy én önnök irjak s hogy éreztem, hogy van még ami engem meggyógyít. Meggyőződtem, hogy a mentő szer létezik. Nem tudom szavakban kifejezni ama rettenetes kínokat, melyeket a legutolsó 3 évben átéltem. De most ez nem háborgat többé engem s ezen pillanatban úgy érzem magam, mint aki újjá született s nem tudok a világnak nagyobb kincsét a **Wilhelm-féle osz s kösvényellenes vértisztító theánál**. Kérem önt uram, legyen szíves a Wilhelm féle osz s kösvény elleni theából nekem 12 csomaggal küldeni. Önnök a legfőbb egészséget s hosszú életet kívánva vagyok őszinte tisztelője **Gordon W. József** 179. orchard st. New-York. Egyesült Államok. — Kapható minden gyógyszerertárban. Érték: **Mihalovits I. gyógyszerészeti Debreczenben.**

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 81. Bérlet 66-ik szám „C”
Ma, kedden 1898. december 20 án.

A vasgyáros.

Színmű 4 felvonásban Irta: Ohnet György.
SZEMÉLYÉK:

Beaulieu, marquiné	— — —	F. Csigaházy
Claire, leánya	— — —	Fáy Flóra
Octave, fia	— — —	Ódry Árpád
Bligny herceg, unokaöccse	— — —	Tanay F.
Préfout báró	— — —	Szentes János
Sophie, neje	— — —	Kiss Irér
Derblay Philippe	— — —	Komjáthy J.
Susanne, huga	— — —	Szabó Irma
Moulinet, gazdag gyáros	— — —	Fenyéri Mór
Athenais, leánya	— — —	Komjáthyé
Servan, orvoszó	— — —	Bartha I.
Tábornok	— — —	Serfőzy Gy.
Pontao	— — —	Rubos J.

Holnap, szerdán december hó 21-én
A kis alamuszi.
Operette.

Kiadó és laptulajdonos:
Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaság.
Felelős szerkesztő: **Koncz Ákos.**
Főmunkatárs: **Ujlaki Antal.**

A Hadházi-uton,
az épülő lovaskaszárnyával szem-
ben levő **Patay-féle** telken
házhelyek,
igen előnyös feltételek mellett
eladóok. 721-3-2

Bővebb felvilágosítás nyer-
hető **Dr. Fejér Ferencz** ügyvéd
irodájában, Piacz-uteza 43.

Legszebb
karácsonyi
ajándékok

Löfkovits Arthur
óras és ékszerésznel 1092 2-1
Debreczen, Főpiacz, kaphatók.

Leszállított árak!

Leltározás alkalmából december hó
folyamán a raktáron lévő
Női ruhaszöveteket
színes selymeket, mosó velleket,
atlas-satin és balistokat,
haraszt-kendőket,
téli gyapju-nagykendőket,
valamint
szőnyegeket, függönyöket
tetemesen leszállított árakon árusítjuk el.

Szabó Lajos Fiai
Debreczen, Rózsatér.

Több ezer darab
maradék női ruhaszövetekből
feltűnő olcsó áron!

7 méter egy ruhának való női divatszövet
2 ft 20 kr.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH mezőgazdasági gépgyárosok
BUDAPEST, Váci-körút 63. sz.
által a legújanyosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzsepiőgépek 2 1/2 egész 12 lóerőig, szalma-kaszálógépek, here-csapók, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és arató-gépek, szénagyújtók,

„COLUMBIA-DRILL”
legjobb sorvetőgépek, boronák, szecskavágók, répvágók, kukoricza-morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egytemes aczélek, két- és háromvialék és min-den egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kérésre ingyen és bérmentve küldetnek.

Képviseleti és bizományi raktár:
Bauer és Társa ezégnél Debreczenben
II. Péterfia-utca 73. sz. alatt.

Karácsonyi és ujévi ajándékok!
nagy választékban

színházi és mezeli látesövek
bőr, alumium s gyöngyház foglatban. Teljesen kipróbált.

Aneroid légsúlymérők (időjezők)
mindenféle hőmérők, orvosi és chemical hőmérők.

szemüvegek, orresiptetők
különféle foglaltványban a legfinomabb dupla köszörült üvegekkel.

Szalonnalorgnettek.
(á la Pompadour) hosszú nyéllel.

Laterna-magica (varázs-lámpák).
Mindezen látszerészeti szakmához tartozó tárgyakat a legjobb minőségben és legjutányosabb árban ajánlja

Fischer Jakob
látszerész, Debreczenben.